

04.03.2022

REVISIONSRAPPORT

INTERN REVISION

Jesper Andersen
Jørn Boy Petersen
Helle Lund Jørgensen

Intern Revision

Takster

Sundheds- og Omsorgs-
forvaltningen

MODTAGER

Adm. Direktør Katja Kayser
Direktør Jakob Manghezi Krogh

Indholdsfortegnelse

1.	INDLEDNING	3
2.	LEDELSESRESUME.....	5
3.	KONKLUSION	6
4.	FORVALTNINGENS TILTAG	10
5.	BORGERRETTEDE OG MELLEMMUNALE TAKSTER	11
5.1	Lovhjemmel til opkrævning af taksten	12
5.2	Bevilling fra Borgerrepræsentationen.	12
5.3	Interne regler og retningslinjer	13
5.4	Observationer ved gennemgang af den udvalgte stikprøve	14
5.4.1	Borgerrettede takster	14
5.4.2	Mellemkommunale takster	18
5.3.3	Dokumentation for beregningerne	21
6.	INTERNE TAKSTER	22
	BILAG 1 Definition af prioriteter for væsentlighedsniveau	24

1. INDLEDNING

Intern Revision (IR) har i overensstemmelse med revisionsplanen for 2021 gennemført en revision af Sundheds- og Omsorgsforvaltningens (SUF) beregning af takster, herunder både borgerrettede takster, mellemkommunale og interne takster.

SUF har beregnet 32 forskellige borgerrettede takster for 2022. Taksterne fremgår af takstkataloget, som vedtages årligt i forbindelse med budgetvedtagelsen. 29 takster heraf fremgår med et konkret beløb for ydelsen. Tre af taksterne vedrører obligatoriske ydelser på plejehjem, som fastsættes individuelt for den enkelte borger og det enkelte plejehjem, idet taksten ved opkrævningen korrigeres efter borgerens indtægtsforhold. Samlet for alle 32 takster budgetteres med en indtægt på ca. 252 mio. kr. i 2022, jævnfør takstkataloget.

Mellekommunale takster beregnes med henblik på at få refusion for udgifter til borgere fra andre kommuner, som modtager ydelser fra Københavns Kommune. Det drejer sig om ophold på plejehjem eller aktivitetstilbud, hvor der beregnes individuelle takster for hver institution, samt forskellige former for praktisk hjælp og personlig pleje i hjemmet. Der beregnes i alt 86 mellemkommunale takster. Gennemgangen af mellemkommunale takster har omfattet taksterne for 2021.

Der beregnes tre interne takster. Ved interne takster forstås priser på intern handel/afregning (varer og tjenesteydelser, intern husleje m.v.) der udveksles mellem forvaltningerne i Københavns Kommune (KK) og internt i forvaltningen mellem styringsområder (drift og anlæg).

Formål, metode og afgrænsning

Formålet med gennemgangen af forvaltningens takster er at vurdere om:

- der er den fornødne lovhjemmel til at opkræve taksterne og
- interne og eksterne regler, retningslinjer og lovgivning efterleves.

Undersøgelsen omfatter endvidere en overordnet vurdering af forvaltningens processer for beregning af takster, samt gennemgang af udvalgte takster, hvor det stikprøvevis er påset, at der er transparens i de anvendte metoder, samt at beregningerne (herunder antagelser og skøn) er behørigt dokumenterede.

Vi har foretaget en stikprøvevis gennemgang af ni takstberegninger, heraf er seks borgerrettede og tre er mellemkommunale takster. Stikprøven er udtaget med henblik på at dække de forskellige typer af ydelser, som taksterne opkræves for.

Vi har herudover gennemgået tre interne afregninger mellem SUF og andre forvaltninger.

Vi har i undersøgelsen taget udgangspunkt i takstkataloget for 2022 samt materiale modtaget fra forvaltningen om henholdsvis de mellemkommunale takster og interne afregninger, og vi har som udgangspunkt lagt de faktiske oplysninger, der fremgår af materialet, til grund for vores vurderinger.

Vi må i sagens natur tage forbehold for, at der kan være materiale i SUF, der ikke er blevet udleveret, eller som ikke har været omfattet af de anmodninger om udlevering af materiale, som vi har fremsendt i løbet af undersøgelsen. Dette gælder, selv om det er vores opfattelse, at vi har modtaget de oplysninger og dokumenter, vi har bedt om. Vi har ikke fået eller fundet konkrete oplysninger, der giver grund til at tro, at SUF ikke har udleveret alle relevante dokumenter, der er omfattet af vores anmodninger, og som er eller har været i deres besiddelse.

Rapportering

Rapporten forelægges Revisionsudvalget.

Et udkast til rapporten har været i høring hos ledelsen i SUF. Vi har i rapporten alene forholdt os til de dele af de indkomne høringssvar, som vedrører de faktiske forhold, der beskrives i rapporten.

Rapporten vil - som følge af Økonomiudvalgets lovpligtige indseende med de økonomiske og almindelige administrative forhold inden for alle kommunens administrationsområder - blive sendt til økonomiforvaltningens direktion til eventuel videre foranstaltning over for Økonomiudvalget.

2. LEDELSESRESUME

Den enkelte forvaltning skal i henhold til kommunens fælles retningslinjer udarbejde en forvaltningsspecifik vejledning om takstberegning og -fastsættelse til internt brug og den budgetansvarlige skal sikre, at der på ethvert tidspunkt foreligger et dokumenteret grundlag for prissætningen, som sikrer, at kommunen lever op til lovgivningens krav herom, herunder at priserne som beskrevet i forretningsgangen er omkostningsægte.

SUF har udarbejdet takstvejledninger, som har mere karakter af arbejdsbeskrivelser for de enkelte takstberegninger. Vores stikprøver har vist, at vejledningerne ikke i tilstrækkelig grad er designet således, at de medvirker til at forebygge eller opdage utilsigtede fejl og mangler i de enkelte takstberegninger.

Der er i vores stikprøvekontrol konstateret flere fejl og mangler, der kan henføres beregningsfejl og utilstrækkelig dokumentation i de udvalgte takstberegninger.

Det henstilles, at der udarbejdes og implementeres en forvaltningsspecifik vejledning om takstberegning og -fastsættelse til internt brug i SUF, og at ledelsen fremover sikrer, at der på ethvert tidspunkt foreligger et dokumenteret grundlag for prissætningen, således at kommunen lever op til regler og retningslinjernes krav herom.

Ledelsestilsynet med takstområdet bør skærpes, og alle takster for 2023 bør genberegnes og kvalitetssikres i overensstemmelse med gældende regler.

3. KONKLUSION

Vores undersøgelse har givet anledning til følgende observationer, konklusioner og anbefalinger:

Forvaltning	SUF	Revisionsområde	Indtægter	Væsentlig-hedsniveau
Reference	Afsnit 5	Revisionsemne	Eksterne takster	
Observationer	<p>FORRETNINGSGANG</p> <p>Den enkelte forvaltning skal i henhold til kommunens fælles retningslinjer udarbejde en forvaltningsspecifik vejledning om takstberegning og -fastsættelse til internt brug og den budgetansvarlige skal sikre, at der på ethvert tidspunkt foreligger et dokumenteret grundlag for prissætningen, som sikrer, at kommunen lever op til lovgivningens krav herom, herunder at priserne som beskrevet i forretningsgangen er omkostningsægte.</p> <p>SUF har udarbejdet takstvejledninger, som har mere karakter af arbejdsbeskrivelser for de enkelte takstberegninger. Vores stikprøver har vist, at vejledningerne ikke i tilstrækkelig grad er designet, således at de medvirker til at forebygge eller opdage utilsigtede fejl og mangler i de enkelte takstberegninger.</p> <p>BORGERRETTEDE TAKSTER</p> <p>Bevilling</p> <p>Det fremgår af plejehjemmet Bomi-Parkens hjemmeside, at man for betaling af ekstra beløb kan få andre løsninger i forbindelse med tøjvask. Taksterne fremgår ikke af takstoversigten, som er vedtaget i forbindelse med kommunens budget. Foranstaltninger, der vil medføre indtægter, som ikke er bevilliget i forbindelse med vedtagelsen af årsbudgettet, må ikke iværksættes, før kommunalbestyrelsen har meddelt den fornødne bevilling.</p> <p>Beregninger</p> <p>Vores stikprøvevise gennemgang af udvalgte takster har udover de ovenfor anførte forhold omkring manglende hjemmel og bevilling givet anledning til følgende observationer:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. I flere tilfælde har vi konstateret manglende dokumentation for anvendte fordelingsnøgler (skønsmæssigt fastsat), manglende efterkalkulationer og manglende konsekvens i anvendelse af regnskabstal, budgettal, overhead mv. 2. I flere tilfælde har vi konstateret fejlagtig indregning af tidligere års over-/underskud i nye takster. 3. Undring over at taksten for vask af privat linned tre år i træk er dyrere end taksten for vask og leje af linned. 			

	<p>MELLEMKOMMUNALE TAKSTER</p> <p>Beregninger</p> <p>Vores stikprøvevis gennemgang af udvalgte takster har givet anledning til følgende observationer:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. De tre udvalgte takster i stikprøven er ikke beregnet efter en ensartet metode i forhold til hvilke omkostningselementer, som skal indgå i takstberegningen. 2. For to heraf gælder, at det indregnede overhead ikke er opgjort korrekt. Det er konstateret, at samme forhold gør sig gældende for henholdsvis 16 takster for vedligeholdende tilbud på forskellige aktivitetscentre samt 54 forskellige takster for henholdsvis demens og somatiske pladser. I taksten for "personlige pleje - hverdag" er overhead slet ikke indregnet. 3. I taksten for vedligeholdende tilbud på aktivitetscentre tages ikke stilling til eventuel efterregulering af taksten, som følge af en eventuel forskel mellem budgetterede og faktiske omkostninger. Afhængigt af om afvigelsen overstiger 5 pct. for det enkelte aktivitetstilbud kan det have betydning for op til 16 takster. 	
Konklusion og anbefalinger	<p>FORRETNINGSGANG</p> <p>Det henstilles, at der udarbejdes og implementeres en forvaltningsspecifik vejledning om takstberegning og -fastsættelse til internt brug i SUF og at ledelsen fremover sikrer, at der på ethvert tidspunkt foreligger et dokumenteret grundlag for prissætningen, som sikrer, at kommunen lever op til lovgivningen, regler og retningslinjer.</p> <p>Ledelsestilsynet med takstområdet bør skærpes og alle takster for 2023 bør genberegnes og kvalitetssikres i overensstemmelse med gældende regler.</p> <p>BORGERRETTEDE TAKSTER</p> <p>Bevilling</p> <p>Foranstaltninger, der vil medføre indtægter, som ikke er bevilget i forbindelse med vedtagelsen af årsbudgettet, ikke må iværksættes, før kommunalbestyrelsen har meddelt den fornødne bevilling. Det henstilles, at der sikres den fornødne bevilling såfremt aktiviteten fortsættes.</p>	
Forvaltningens iværksatte tiltag	<p>Nedenfor fremgår SUF's handleplan for håndtering af de nævnte forhold, som SUF således vil indarbejde i en genberegning af taksterne for 2023.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. SUF har udarbejdet en forvaltningsspecifik vejledning, som dokumenterer, hvorledes de enkelte takster udregnes. SUF tager imidlertid IR's bemærkning til efterretning – og vil gennemarbejde den foreliggende vejledning yderligere, således at vejledningen i højere grad medvirker til at forebygge utilsigtede fejl i de enkelte takstberegninger. Herunder vil SUF, i lyset af IR's bemærkninger, tilpasse vejledningen, så den i højere grad sikrer, at der kan foretages et skærpet ledelsestilsyn af de beregnede takster. 	

	<ol style="list-style-type: none"> 2. SUF tager IR's bemærkning til efterretning og har i den henseende igangsat et arbejde, som efterser, at samtlige enheder i SUF administrerer den nævnte vasketakst i overensstemmelse med de gældende retningslinjer - herunder at evt. tilkøb af vaskeydelser er et mellemværende mellem borgeren og vaskeriet, der således er forvaltningen uvedkommende. 3. SUF har noteret sig IR's bemærkning om anvendelse af skøn i takstberegningerne. SUF kan oplyse, at de anvendte fordelingsnøgler er fastsat ved seneste revision af takstområdet i 2019 - i et samarbejde mellem SUF og revisionsfirmaet BDO. SUF kan samtidig oplyse, at der uomgængeligt vil være et vist skøn forbundet med at opgøre, hvor stor en del af forskellige vareartikler der kan henregnes som en del af den takst borgeren opkræves - og hvor stor en del der vedrører den generelle kommunale drift. 4. SUF tager IR's bemærkning til efterretning. SUF vil til takstkataloget for 2023 foretage de nødvendige tilpasninger hvormed tidligere års under-/overskud indregnes i overensstemmelse med retningslinjerne. 5. SUF kan oplyse, at taksten for 'Vask og leje af linned' har været lavere end taksten for 'Vask af privat linned' i perioden 2020-2022. Dette er et resultat af et stort overskud for 'Vask og leje af linned', der blev indregnet i taksterne for 2020 og 2021, hvilket reducerede taksten. Uden indregningen af tidligere års afvigelse ville taksten 'Vask af private linned' være lavere end 'Vask og leje af linned'. 6. SUF tager IR's bemærkning til efterretning med henblik på fremadrettet at styrke praksis omkring beregningen af mellemkommunale takster. 7. SUF tager IR's bemærkning til efterretning. SUF kan oplyse, at det siden 2013 har været gængs praksis at opkræve en fast overhead på det mellemkommunale område svarende til den rammeaftale for overhead på social-, socialpsykiatri- og specialundervisningsområdet, som er aftalt i regi af KL/KKR. SUF er i færd med at beregne en ny sats for overhead på de mellemkommunale takster, som tager udgangspunkt i de faktiske omkostninger til overhead. SUF vil indgå i en videre dialog med IR mhp. kvalificering af den udregnede overheadsats. 8. SUF tager IR's bemærkning til efterretning - taksten vil fremover være fordelt mellem plejehjem og aktivitetscentre i overensstemmelse med IR's anbefalinger. Herunder foretages en evt. efterregulering. <p>Jævnfør ovenfor. SUF bemærker endvidere, at forvaltningen opnormerer ressourcerne til den generelle styring af takstområdet mhp. at opfylde de af IR oplyste bemærkninger mv.</p>	
--	---	--

Forvaltning	SUF	Revisionsområde	Indtægter	Væsentlig- hedsniveau
Reference	Afsnit 5	Revisionsemne	Interne takster	
Observationer	<p>I december 2020 blev "Fælles retningslinjer for takstberegninger", som er en fælles administrativ forretningsgang, vedtaget.</p> <p>I henhold til retningslinjerne er intern handel defineret som værende både "handel mellem forvaltninger og mellem styringsområder (drift og anlæg)".</p> <p>Retningslinjerne stiller krav til prissætningen af takster/interne afregninger. For interne handler/afregning fastsættes prissætningen som almindelig kostpris, hvilket omfatter direkte henførbare omkostninger samt indirekte henførbare omkostninger.</p> <p>SUF har oplyst, at forvaltningen har tre interne afregningsmodeller, hvor man har indgået aftale med henholdsvis Beskæftigelses- og Integrationsforvaltningen (BIF), Børne- og Ungdomsforvaltningen (BUF) og Socialforvaltningen (SOF).</p>			
Konklusion og anbefalinger	<p>I forhold til prissætningen lever ingen af de tre aftaler op til kommunens regler. Det kan således ikke udelukkes, at der ikke opkræves den omkostningsægte pris for ydelserne.</p> <p>Der er enighed mellem forvaltningerne om afregningen/taksten for levering af de enkelte ydelser, samt at afregningen derfor kan foretages nemt og effektivt.</p> <p>De betalende forvaltninger skal dog være sikre på, at udgifterne ikke er refusionsbelagte, indgår i andre takster m.v. Hvis dette er tilfældet, skal priserne være kostægte og kommunens regler skal anvendes.</p>			
Forvaltningens iværksatte tiltag				

4. FORVALTNINGENS TILTAG

Rapportens konklusioner er drøftet med ledelsen i Sundheds- og Omsorgsforvaltningen, der er enige i indholdet af rapporten og har tilsluttet sig vores konklusioner.

Direktionen i Sundhed- og Omsorgsforvaltningen har godkendt en handleplan, som fremgår ovenfor under afsnit 3, "Forvaltningens iværksatte tiltag".

Det er vores vurdering, at Sundhed- og Omsorgsforvaltningens handleplan fremadrettet vil kunne medvirke til at håndtere de kritiske forhold hensigtsmæssigt og betryggende i kontrolmæssig henseende. Vi skal gøre opmærksom på at genberegningerne af de borgerrettede takster kan medføre at der bliver behov for en juridisk vurdering såfremt det konstateres at der er opkrævet mere end kommunen har været berettiget til.

Intern Revision vil i 2023 foretage en opfølgingsundersøgelse på området.

5. BORGERRETTEDE OG MELLEMMUNALE TAKSTER

Vi har gennemført en stikprøvevis gennemgang af ni takstberegninger, Heraf er seks borgerrettede og tre er mellemkommunale takster, hvor København opkræver andre kommuner for ydelser, idet det er en anden kommune, som har betalingsforpligtelsen for borgeren.

Stikprøven dækker de forskellige typer af takster, som beregnes og opkræves i SUF.

Tabel 1. Indtægter på områder omfattet af taksterne udvalgt til stikprøven

Takst	Forventet indtægt i mio.kr.
Huslejebetaling pr. måned for plejehjem - (Plejehjem - obligatorisk ydelse)	29,3
Vask af privat tøj (pr. måned)- (plejehjem - valgfri ydelse, som kan tilbydes borgerne på plejehjem)	6
Toiletartikler (pr. måned) (plejehjem - valgfri ydelse, som kan tilbydes borgerne på plejehjem)	2,7
Opholdsbetaling på midlertidige døgnophold (pr. dag)	12,1
Madservice til hjemmeboende borgere med udbringning	12,1
Befordring til aktivitetstilbud for hjemmeboende borgere	1,9
Delsum - udvalgte borgerrettede takster	64,1
Personlig pleje hverdag (pr. besøg) - (beboere i ældreboliger)	12,0
Aktivitetstilbud - Vedligeholdende tilbud - alle	0,9
Plejehjem - alle pladser både moderniserede og andre	150,8
Delsum - udvalgte mellemkommunale takster	163,7
Sum i alt	227,8

Ved gennemgangen har vi påsat følgende forhold:

- **Lovhjemmel:** Er der hjemmel i lovgivningen til at opkræve taksten?
- **Bevilling:** Er der givet bevilling fra Borgerrepræsentationen (BR)?
- **Beregning:** Er lovgivningen, interne regler og retningslinjer efterlevet i forbindelse med beregning af de enkelte takster?
- **Dokumentation for beregningerne:** Er beregningerne transparente og er der behørig dokumentation for alle elementer af opgørelserne?

5.1 Lovhjemmel til opkrævning af taksten

Lovgrundlaget for taksterne afhænger grundlæggende af, hvorvidt taksterne er mellemkommunale eller borgerrettede.

De borgerrettede takster opkræves med hjemmel i Serviceloven og Sundhedsloven reguleret efter flere forskellige bekendtgørelser afhængigt af, hvorvidt den leverede ydelse sker i henhold til Serviceloven eller Sundhedsloven.

De mellemkommunale takster opkræves generelt med hjemmel i Retssikkerhedslovens § 9 c, stk. 2¹.

For alle taksterne er det påset, at der foreligger den fornødne hjemmel til, at SUF kan opkræve betaling for ydelserne.

5.2 Bevilling fra Borgerrepræsentationen.

I den kommunale styrelseslovs § 40 fastslås det, at bevillingsmyndigheden er hos kommunalbestyrelsen. Samtidig præciseres, at foranstaltninger, der vil medføre indtægter eller udgifter, som ikke er bevilget i forbindelse med vedtagelsen af årsbudgettet, ikke må iværksættes, før kommunalbestyrelsen har meddelt den fornødne bevilling. Reglen er udmøntet i kommunens "Forretningscirkulære – Indtægter", som fastlægger indholdet af de hoved- og delprocesser, der udgør rammesætningen dels for administration af indtægtsområdet og dels for udarbejdelse af fælles administrative og forvaltningsspecifikke forretningsgange.

Såfremt man ønsker at tilbyde ydelser mod betaling fra borgerne, skal BR bevilge indtægten og taksten skal beregnes i overensstemmelse med lovgivningen og Københavns Kommunes regler.

Vi er under gennemgangen af taksterne blevet opmærksomme på, at et plejehjem på kommunens hjemmeside oplyser, at beboerne kan købe vaskeydelser ud over de almindelige vaskeydelser, hvor taksten fremgår af takstkataloget. De nævnte ekstra vaskeydelser fremgår ikke af takstkataloget.

"Vaskeriet tørrer tøj i tørretumbler på svag varme og lægger det sammen. Hvis dit tøj ikke kan tåle at blive tørretumblet, kan du betale et ekstra beløb for en anden løsning.

Du kan også betale et ekstra beløb, hvis du ønsker uldvask, skånevask, strykning, presning og rulning."

---

¹ LBK nr. 1647 af 04/08/2021

Såfremt enheder ønsker at tilbyde ydelser til borgerne mod betaling ud over de ydelser, som fremgår af takstkataloget, skal der beregnes en omkostningsbaseret takst, som skal bevilges på linje med de øvrige takster i kataloget.

5.3 Interne regler og retningslinjer

Økonomiforvaltningen har udarbejdet "Københavns Kommunes forretningscirkulære for indtægter", der fastsætter rammer og retningslinjer, som gælder for samtlige af Københavns indtægtsskabende aktiviteter.

I overensstemmelse med indtægtscirkulæret er der udarbejdet "Fælles retningslinjer for takstberegninger", som omhandler selve prissætningen af taksterne. Forretningsgangen omhandler de overordnede retningslinjer for beregning og fastsættelse af takster og priser, herunder hvordan prissætningen afhængigt af takst kategorien omfatter forskellige omkostningselementer: "direkte henførbare", "opgavespecifik overhead", "forvaltnings-specifik overhead" samt "fælleskommunalt overhead". De nævnte omkostningselementerne systematiserer således indregning af overhead på forskellige organisatoriske niveauer.

Den enkelte forvaltning skal desuden i henhold til ovennævnte fælles retningslinjer udarbejde en forvaltningsspecifik vejledning om takstberegning og -fastsættelse til internt brug og den budgetansvarlige skal sikre, at der på ethvert tidspunkt foreligger et dokumenteret grundlag for prissætningen, som sikrer, at kommunen lever op til lovgivningens krav herom, herunder at priserne som beskrevet i forretningsgangen er omkostningsægte.

SUF har ikke udarbejdet en forvaltningsspecifik vejledning.

SUF har udarbejdet ganske detaljerede takstvejledninger for beregning af de enkelte takster. De har mere karakter af at være arbejdsbeskrivelser for beregningen af den enkelte takst. De er udarbejdet efter en fælles skabelon, men bærer i nogen grad præg af at være udarbejdet indbyrdes uafhængigt.

Der er ingen af takstvejledningerne i SUF, som indeholder retningslinjer for ledelses kontrol af takstberegningerne.

Vi har fået oplyst, at der ikke foretages ledelses kontroller, men at der ved opkrævningen foretages en "undringskontrol", såfremt der er sket væsentlige ændringer ved opkrævningen af takstbetalingen.

5.4 Observationer ved gennemgang af den udvalgte stikprøve

5.4.1 Borgerrettede takster

De borgerrettede takster godkendes som en del af takstkataloget ved den årlige budgetvedtagelse.

De opkræves med hjemmel i Serviceloven og Sundhedsloven reguleret efter flere forskellige bekendtgørelser afhængigt af, hvorvidt den leverede ydelse sker i henhold til Serviceloven eller Sundhedsloven.

Prisfastsættelsen på obligatoriske ydelser (husleje, el og varme) ved ophold på plejehjem reguleres ved "Bekendtgørelse om plejehjem og beskyttede boliger²" (Servicelovens §§ 192 og 192a)

Betaling for valgfrie ydelser for tilbud om personlig og praktisk hjælp (madservice, vask, rengøringsartikler, toiletartikler mv.) reguleres ved "Bekendtgørelsen om betaling for generelle tilbud og for tilbud om personlig og praktisk hjælp m.v. efter servicelovens §§ 79, 83 og 84³"

Omsorgs og specialtandpleje reguleres efter "Cirkulæreskrivelse om regulering for 2022 af egenbetalingen i omsorgstandplejen, specialtandplejen m.v. efter sundhedsloven", som fastsætter en maksimal betaling for borgerne⁴ Københavns Kommune opkræver den maksimale betaling i overensstemmelse hermed.

Ved gennemgange af SUF's takstvejledninger for de borgerrettede takster er fundet følgende observationer:

Takst for husleje på Rosenborgcentret

- Forretningsgangen for beregning af borgernes betaling af husleje på plejehjem foreskriver at anvende både regnskabstal og budgettal for året 2 år før taksten er gældende.

I henhold til bekendtgørelsen om plejehjem og beskyttede boliger skal kommunen fastsætte den del af betalingen, som afhænger af boligens omkostninger på grundlag af de *budgetterede driftsudgifter* til bygningerne, hvortil lægges 10 pct. af ejendomsvurderingen.

---

² BEK 1324 af 10/12-2014

³ BEK 1576 af 27/12/2014

⁴ CIR1H nr. 9924 af 11/11/2021

Forretningsgangen er således ikke i overensstemmelse med bestemmelsen i lovgivningen, da man anvender både regnskabstal og budgettal fra året to år før takståret. Sammenblandingen af både regnskabstal og budgettal vanskeliggør desuden afstemning af beregningsgrundlaget til Kvantum.

- For både administrative udgifter og udgifter til ejendomsdrift er der et tilvalg/fravalg af udgifter, som ikke er fuldt forklaret.
- Der er desuden flere mindre væsentlige fejl i datagrundlaget – antal pladser på plejehjemmet er opgjort til 83 men er 84. Tal for fordelingen af areal på boligareal, fællesareal og servicearealet afviger i mindre grad i budgetberegningen.

Takst for toiletartikler (valgfri ydelse til beboere på plejehjem)

- I henhold til forretningsgangen skal taksten beregnes på baggrund af udgifter og indtægter på samtlige plejehjem. I takstberegningerne for årene 2019 til 2022 indgår kommunens plejehjem i beregningsgrundlaget i et meget varierende omfang. Antallet af plejehjem, som indgår i beregningerne, har således svinget mellem 23 og 42 plejehjem.

Det kan have betydning både for opgørelsen af indtægter og udgifter og dermed taksten i det enkelte år samt for efterreguleringen af taksten, at grundlaget ikke er ens fra år til år.

- I taksberegningen er anvendt fordelingsnøgler med henblik på at opgøre, hvor stor en andel af de samlede udgifter til toiletartikler, som beboerne henholdsvis plejehjemmet anvender. Beregningen forudsætter at ca. 70 pct. af udgifterne vedrører beboerne. Vi har hverken kunne få oplysning om, hvilke principper, der ligger til grund for fordelingsnøglerne vedrørende de enkelte toiletartikler, eller hvem som har foretaget vurderingen.
- Beregningen af over-/underskud foretages ikke korrekt. Ved opgørelsen af det under-/overskud, som skal indregnes i taksten tages udgangspunkt i regnskabet to år før takståret. Takstberegningen tager ikke højde for, om en over/underskuddet i regnskabsåret er opstået, fordi der i taksten for regnskabsåret er indkalkuleret et overskud/underskud fra årene før regnskabsåret. Hvis der har været et overskud fra tidligere år indregnet i taksten, er taksten og dermed indtægterne lavere end udgifterne ellers giver adgang til, netop med hensigten at opnå et underskud af samme størrelsesorden, således at borgerne over årene ikke opkræves for mere end kommu-

nens udgifter. Såfremt beregningen ikke tager højde for dette, betyder det, at taksten alt andet lige vil blive ved med at svinge op og ned.

Følgende tænkte eksempel kan illustrere problemstillingen: KK har et underskud på 0,6 halv mio. kr. i 2021. Underskuddet er bl.a. opstået som følge af en takstreduktion i 2021 netop med henblik på at indregne af et overskud på 0,5 mio. kr. fra tidligere år. Underskuddet i 2021-taksten udligner derfor det tidligere overskud på 0,5 mio. kr. Hele mindre-indtægten i 2021 på 0,6 mio. kr. skal derfor ikke indregnes i 2023 taksten med stigende takst til følge, men alene 0,1 mio. kr. (0,6 fratrukket 0,5 mio. kr.)

- De valgfri ydelser omfatter også Rengøringsartikler samt Vinduespolering, som ikke er omfattet af stikprøven. Vi har ikke gennemgået opgørelsen af over- underskud på disse takster, men i henhold til SUF's takstvejledninger håndterer alle tre beregninger overskud hhv. underskud på samme måde og er derfor ikke korrekt.

Der er også i de to sidstnævnte takster store procentvise udsving år for år, for ydelser, som reelt burde have et ret stabilt udgiftsniveau for den enkelte borger og derfor ikke burde udvise de store udsving.

Tabel 2 viser udviklingen i takster for de valgfrie ydelser, som tilbydes beboerne på plejehjem, samt den procentuelle udvikling i taksterne år for år.

Takst	2019	2020	2021	2022
Toiletartikler (pris pr. måned)	50	87	114	65
Ændring i taksten fra år til år (pct.)		74	31	-43
Rengøringsartikler (pris pr. måned)	83	51	57	71
Ændring i taksten fra år til år (pct.)		-39	12	25
Vinduespolering (pris pr. måned)	38	24	34	42
Ændring i taksten fra år til år (pct.)		-37	42	24

Takster for vask af tøj og linned på plejehjem

- Taksterne for vask beregnes ud fra det samme overordnede princip om at opgøre de samlede udgifter i året til vask for alle plejehjem. Udgifterne fordeles efterfølgende ved flere skønnede fordelingsnøgler på henholdsvis "vask af privat tøj", "vask af linned" og "vask og leje af linned". Taksten må ikke inkludere udgifter til løn i henhold til Finansieringsbekendtgørelsen, hvorfor der også indgår skøn over lønandele ved køb af vaskeri-ydelser hos private virksomheder.

Der har tidligere været en udfordring med ændring af beregningsmetoden, herunder indregning af moms, som gav nogle store spring i taksterne fra 2019 til 2020. Det gav anledning til, at Københavns Kommune gav tilskud til taksten for at undgå store takststigninger. Takstudviklingen er derfor påvirket af flere faktorer, men det virker uhensigtsmæssigt, at taksten for både leje og vask af linned i 2020, 2021 og 2022 har været billigere end taksten for at få vasket sit eget linned.

Tabel 3 viser udviklingen i takster for de vaske-ydelser, som tilbydes beboerne på plejehjem, samt den procentuelle udvikling i taksterne år for år.

Takst	2019	2020	2021	2022
Vask af privat tøj (pris pr. måned)	132	182	219	210
Ændring i taksten fra år til år (pct.)		38	20	-4
Vask af privat linned (pris pr. måned)	105	79	115	112
Ændring i taksten fra år til år (pct.)		-25	46	-3
Vask og leje af linned (pris pr. måned)	145	69	85	109
Ændring i taksten fra år til år (pct.)		-52	23	28

- *Taksten for vask af privat tøj (dokumentation)*
I taksberegningen indgår en fordelingsnøgle, som anvendes til at fordele udgifter til vask af henholdsvis privat tøj og linned, som blandes sammen i vaskeposer. Vask af linned betales i en separat takst. Beregningen anvender en 40/60 fordeling, som ikke var dokumenteret. SUF har efterfølgende modtaget oplysning fra De Forenede Dampvaskerier at den anvendte fordelingsnøgle ikke er korrekt.

Til beregning af det forventede provenu anvendes en andel på 85 pct. som skøn for, hvor mange af plejehjemsbeboerne som forventes at benytte tilbuddet. SUF kunne ikke dokumentere andelen. Den er nu genberegnet til 95 pct.

- Der er mindre væsentlige fejl i beregnede omkostninger. Beregning af afskrivninger på vaskemaskiner er opgjort eksklusivt moms, men skal være inklusive moms. Takstberegningen omfatter afskrivninger på kapitalen, men ikke forrentning.

Taksten for midlertidigt ophold

Taksten for midlertidigt ophold anvender summen af de beregnede takster for fuldkost på plejehjem, rengøringsartikler, toiletar-

tikler samt leje og vask af linned, som opgøres som betaling på månedsbasis, som efterfølgende omregnes til en dagstakst. Taksten for fuldkost udgør 126 kr. af den samlede takst på 136 kr. for et midlertidigt ophold.

Udgifterne til fuldkost er beregnet på grundlag af tal for 2019, men skulle være beregnet på tal for 2020. Taksten er underlagt et maksimum og ændres ikke grundet fejlen.

Takst for hovedmåltid til hjemmeboende med udbringning

- Taksten (på 62 kr.) omfatter en hovedret og en bilet. For hovedretten gælder et lovbestemt takstloft (på 57 kr.). Sundheds- og Omsorgsudvalget har endvidere besluttet at reducere den maksimale betaling for en hovedret yderligere (med 9 kr. til 48 kr.). Omkostningerne for biletten (14 kr.) er ikke omfattet af et loft.

SUF opgør de samlede udgifter til madservice og fordeler derefter omkostningerne på de forskellige retter. Opgørelsen omfatter ikke alle de omkostninger, som kan medtages, herunder transportudgifter. Hertil kommer mindre væsentlige fejl og mangler.

Det er i al væsentlighed dokumenteret, at omkostningerne for en hovedret overstiger loftet, og at betalingen kan sættes lig med loftet. Opgørelsen vedr. biletten er derimod påvirket af de nævnte usikkerheder.

5.4.2 Mellekommunale takster

De mellekommunale takster opkræves generelt med hjemmel i Retssikkerhedslovens § 9 c, stk. 2⁵. Finansieringsbekendtgørelsen⁶ præciserer, at beregningsgrundlaget for finansiering af ydelserne er de samlede langsigtede gennemsnitsindtægter og -omkostninger ved at levere ydelser i henhold til serviceloven. Bekendtgørelsen beskriver desuden, hvilke indtægts- og omkostningskategorier, som skal indgå i beregningsgrundlaget, hvilket på et overordnet niveau omfatter:

- Direkte og indirekte driftsudgifter, herunder udgifter forbundet med tilsyn
- Overhead, andel af central ledelse og administration
- Beregnede omkostninger

---

⁵ LBK nr. 1647 af 04/08/2021

⁶ BEK nr. 1017 af 19/08/2017

- Indregning af henholdsvis over- og underskud på baggrund af regnskabstal for takståret

Observationer, som er gældende på tværs af de udvalgte takster

SUF's takstvejledning for mellemkommunale takster håndterer ikke indregning af overhead og beregnede omkostninger korrekt i overensstemmelse med reglerne og er desuden ikke konsekvente i håndteringen på tværs af de enkelte takstberegninger.

- For de mellemkommunale takster for henholdsvis "Solgaven Aktivitetscenter – vedligeholdende tilbud" samt salg af plejehjemspladser på Deborah foreskriver forretningsgangen, at der skal beregnes et tillæg for overhead på 6 pct. af bruttoudgifterne, som indgår i taksten.

De 6 pct. er den procentsats, som anvendes i takstberegninger til mellemkommunal afregning på det specialiserede socialområde i 2020 i henhold til KKR Hovedstadens styringsaftale i rammeaftalen for det specialiserede socialområde. Denne aftale finder imidlertid ikke anvendelse i forhold til opgørelse af afregningspriser vedr. plejehjem og aktivitetstilbud.

I overensstemmelse med reglerne skal, der foretages en konkret opgørelse af de indirekte udgifter.

SUF har ikke udarbejdet en opgørelse efter KK's "Fælles retningslinjer for takstberegninger". Vi kan derfor ikke vurdere, hvorvidt de indregnede indirekte udgifter er retvisende.

- Forretningsgangen for den mellemkommunale takst "Personlig pleje – hverdag" indeholder ikke beskrivelse af indregning af overhead.

Når der ikke indregnes overhead enten helt eller delvis i beregningen, får Københavns Kommune ikke refunderet alle de afholdte omkostninger forbundet ved driften af tilbuddet. Problematikken vedrører 67 ud af 84 takster, såfremt de individuelle beregninger for de enkelte plejehjem og aktivitetscentre beregnes ensartet i henhold til takstvejledningen.

- Takstvejledningen for de tre udvalgte mellemkommunale takster, som beregnes i henhold til Finansieringsbekendtgørelsen, er ikke konsekvent om indregning af de beregnede omkostninger i taksterne. Beskrivelsen af beregning af taksten for "Solgaven aktivitets-tilbud" og "Personlig pleje hverdag" medregner ikke forrentning og afskrivninger af kapitalapparatet. Der er 16 aktivitetscentre. Beskrivelsen af beregningen af taksten for ophold på plejehjemmet De-

borah omfatter afskrivninger, men har ikke forrentning af kapitalapparatet med i beregningen. Der er 54 individuelle takster for ophold på plejehjem.

Samlet set berører den uens beregningsmetode og manglende indregning af omkostningselementer 71 af de 84 takster.

Øvrige observationer vedrørende de enkelte takster i stikprøven:

Takst for vedligeholdende aktivitetstilbud på aktivitetscentre

- Der er ikke beregnet en efterkalkulation af taksten på regnskabstal. Det bør der i henhold til finansieringsbekendtgørelsen. Når der ikke beregnes en efterkalkulation i beregningen, kan der være risiko for, at Københavns Kommune ikke refunderer alle de afholdte omkostninger forbundet ved driften af tilbuddet eller opkræver for meget. Regelsættet sætter rammer for behandling af henholdsvis over-/underskud på over/under 5 pct. Underskud på op til 5 pct. kan ikke indregnes i beregningsgrundlaget. Afhængigt af regnskabets procentvise afvigelse fra budgettet kan observationen have betydning for 16 takster.
- Takstberegningen for Aktivitetscentret Solgaven - vedligeholdende tilbud - omfatter ikke ejendomsudgifter. Generelt omfatter beregningerne for den mellemkommunal takst for de enkelte tilbud på aktivitetscentrene ikke ledelses- eller ejendomsudgifter, hvis aktivitetscentret er etableret i forbindelse med et plejehjem. Der er således kun indregnet udgifter til ledelse for 6 ud af 16 aktivitetscentre og udgifter til bygninger i 4 ud af 16 aktivitetscentre.

Såfremt taksten skal være omkostningsægte, skal taksten omfatte den del af ledelsestiden, som er rettet mod aktivitetscentret samt den del af ejendomsudgifterne, som anvendes til aktivitetscentret.

Takst for ophold på Deborah plejehjem (beregningsmetode)

- I taksten for ophold på plejehjem er indregnet de akkumulerede afskrivninger i stedet for årets afskrivninger. Såfremt fejlen er gennemgående, vil det have en effekt for 54 taksberegninger for ophold på plejehjem. Københavns Kommune har ikke 54 plejehjem, men der beregnes forskellige takster for henholdsvis somatiske pladser og pladser til demensramte. Nogle plejehjem har begge typer af pladser.
- En række oplysninger, som opgørelsen er baseret på, fremgik ikke af den modtagne dokumentation, men skulle fremskaffes ved interview / korrespondance med den medarbejder, som har opgjort taksten. For at undgå personafhængighed bør dokumentationen foreligge i samlet og nedskreven form.

Taksten for Personlig pleje- hverdag (dokumentation)

- Ved siden af den opgjorte takst på personlig pleje leveret i almindelig arbejdstid (Hverdag) opgøres en takst for aften, weekend, helligdage (Øvrige). Der foretages omfordeling af registreringerne af både udgifter og visiterede timer mellem Hverdag og Øvrige.

Korrektioner af bogførte udgifter skal dels sikre, at udbetalte løntillæg vedr. arbejde uden for normal arbejdstid flyttes til Øvrige, dels ifølge det oplyste, at forholdet mellem Hverdage og Øvrige holdes nogenlunde konstant over tid. Førstnævnte korrektion sker på grundlag af data for 2019, hvor opgørelsen i øvrigt er baseret på regnskab 2020, hvilket kan give anledning til mindre fejl. Sidstnævnte korrektion kan SUF ikke fuldt ud redegøre for.

Ved opgørelsen af priserne foretages en korrektion af visiterede timer, som skal tage højde for, at timer på 'skæve helligdage' optræder som Hverdage i systemet. Imidlertid sker afregning af timer til udenbys borgere efter de ikke korrigerede timer, hvorved der bliver opkrævet for mange timer til Hverdags-takst og for få til Øvrig-takst. Derved mister KK en indtægt på i størrelsesordenen 100 t.kr.

- Ved opgørelsen af den ovenfor omtalte omfordeling af udgifterne til hhv. Hverdag og Øvrige benyttes der er udokumenteret input (14 mio. kr.). Korrektionen påvirker ikke totaludgiften, men kun fordelingen mellem Hverdag og Øvrige.

5.3.3 Dokumentation for beregningerne

Dokumentationen af takstberegningen skal gøre det muligt at vurdere, om de truffe valg og fravalg af omkostninger og andre elementer er velbegrundede og i overensstemmelse med love og interne retningslinjer, om der er dokumentation for kilden til alle input til opgørelsen, herunder fordelingsnøgler.

Der er generelt manglende transparens grundet udokumenterede input. Regneark er i varierende grad ikke opbygget med henblik på at sikre gennemsækelighed. Tilgængeligheden og kontrollerbarheden af opgørelserne er for flere af takstberegningerne samlet set lav.

6. INTERNE TAKSTER

I december 2020 blev "Fælles retningslinjer for takstberegninger", som er en fælles administrativ forretningsgang, vedtaget.

I henhold til retningslinjerne er intern handel defineret som værende både "handel mellem forvaltninger og mellem styringsområder (drift og anlæg)". Eksempler er anført som: "IT-udstyr, serviceydelser vedr. løn og økonomi, kørsels- og skiltningsopgaver."

Retningslinjerne stiller krav til prissætningen af takster/interne afregninger. For interne handler/afregning fastsættes prissætningen som almindelig kostpris, hvilket omfatter direkte henførbare omkostninger samt indirekte henførbare omkostninger.

Der stilles endvidere krav om, at den budgetansvarlige skal sikre, at der på ethvert tidspunkt foreligger et dokumenteret grundlag for prissætningen som sikrer, at priserne er omkostningsægte.

SUF har oplyst, at forvaltningen har tre interne afregningsmodeller, hvor man har indgået aftale med henholdsvis Beskæftigelses- og Integrationsforvaltningen (BIF), Børne- og Ungdomsforvaltningen (BUF) og Socialforvaltningen (SOF).

Vi har gennemgået de 3 aftaler om interne afregninger med henblik på vurdering af efterlevelsen af den fællesadministrative forretningsgang. Aftalerne omhandler følgende:

- Aftale mellem SUF og BIF om sundhedsindsatser til arbejdsløse med sundhedsproblemer, der har som mål at kunne adressere de fysiske/mentale og/eller sociale barrierer, som forhindrer en borger i at komme i beskæftigelse eller uddannelse. BIF køber et antal forskellige forløb til borgerne ud fra en vifte af 15 forskellige typer af forløb, som er klart beskrevet.
- Aftale mellem SOF og Hjælpemiddelcentret i SUF om en ny afregningsmodel på hjælpemiddelområdet vedrørende afregning af standardlagervarer, interne reparationer, standard boligindretninger, kørsel og overhead/løntimer. Aftalen er etableret, da Hjælpemiddelcentret overgår til nyt IT-system, som ikke understøtter den hidtidige afregningsmodel. Desuden ønsker man at:
  - at forenkle administrationen på hjælpemiddelområdet
  - at reducere antallet af interne afregninger
  - at øge genbrug af standardhjælpemidler og lagervarer.
- Aftale om en abonnementsordning, som betyder, at (BUF), når der anvendes et brugt hjælpemiddel i stedet for at indkøbe et nyt, har

betalt for dette via abonnementsordningen. Ved indkøb af nye hjælpemidler eller nyt tilbehør til et brugt hjælpemiddel, betaler BUF den fulde pris for det indkøbte. Abonnementsordningen betaler for brugte standardprodukter, reparation og renovering af disse, kørsel, sagsbehandling og overhead.

Observationer, som er gældende på tværs af de udvalgte takster

I forhold til prissætningen lever ingen af de tre aftaler op til kommunens regler. Det kan således ikke udelukkes, at der ikke opkræves den omkostningsægte pris for ydelserne.

Der er enighed mellem forvaltningerne om afregningen/taksten for levering af de enkelte ydelser, samt at afregningen derfor kan foretages nemt og effektivt.

De betalende forvaltninger skal være sikre på, at udgifterne ikke er refusionsbelagte, indgår i andre takster m.v. Hvis dette er tilfældet, skal priserne være kostægte og kommunens regler skal anvendes.

BILAG 1 Definition af prioriteter for væsentlighedsniveau

I revisionsrapporter fra såvel Deloitte som Intern Revision vil formidlingen af risiko og væsentlighed på de enkelte observationer blive påført en prioritet ud fra følgende vurderingsgrundlag:

Prioritet 1 - markeres med

- Prioritet 1 markeringer anvendes for forhold, der anses for kritiske. I forbindelse med beretninger kan det observerede forhold efter nærmere vurdering eventuelt give anledning til en revisionsbemærkning.
- Et forhold anses for kritisk, såfremt der er en høj grad af sandsynlighed for, at forholdet indtræffer og/eller har en betydelig effekt og/eller har en betydelig udbredelse.
- Prioritet 1 markeringer rapporteres til ledelsen med påkrav om, at disse forelægges for det stående udvalg eller Økonomiudvalget.

Prioritet 2 - markeres med

- Prioritet 2 markeringer anvendes for forhold, der anses for væsentlige. Observationerne må ikke have en karakter, der kan medføre revisionsbemærkninger i årsberetningen.
- Et forhold anses for væsentlig, såfremt der er en middel grad af sandsynlighed for, at forholdet indtræffer og/eller har en vis effekt og/eller har en vis udbredelse.
- Prioritet 2 markeringer rapporteres til ledelsen i den reviderede forvaltning.

Prioritet 3 - markeres med

- Anvendes for forhold, der ikke har givet anledning til omtale eller kun anses for mindre væsentlige, og som derfor kun rapporteres til ledelsen som opmærksomhedspunkter.
- En risiko anses for mindre væsentlig, såfremt der er en lille grad af sandsynlighed for, at forholdet indtræffer og/eller har en lille effekt og/eller har en lille udbredelse.